

I. EKSPORTO RAIDA

► **Bendra prekių eksporto vertė per 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv., augo 1.4 proc. Labiausiai prekių eksporto vertę augino lietuviškos kilmės prekių (be naftos produktų) eksportas, augęs 4,3 proc., reeksportas augo 1 proc., o naftos produktų eksporto vertė smuko 9,3 proc.**

► **Naftos produktų** eksporto vertės neigiama trajektorija tęsiasi jau kelerius metus ir pagrindine to priežastimi toliau išlieka naftos produktų kainų mažėjimas. Eksporto kiekio prasme 2016 m. I ketv. vėlgi buvo geresnis už 2015 m. I ketv.

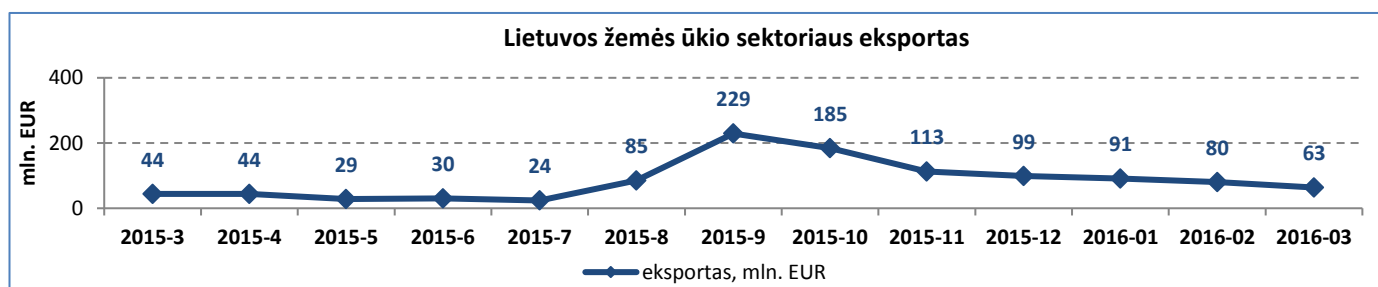
► **Reeksporto vertė**, demonstravusi neigiamą metinį augimą keturis ketvirčius iš eilės, 2016 m. I ketv. augo 1 proc. ir sudarė beveik 2,1 mlrd. EUR. Labiausiai prie augimo prisidėjo farmacijos produktai, transporto priemonės bei elektros mašinos ir įrenginiai. Reeksporto vertė į rytų rinkas toliau traukėsi 7,7 proc. arba 65,5 mln. EUR, tačiau išaugo į ES valstybes 7,7 proc. arba 81,9 mln. EUR. Labiausiai reeksporto vertė didėjo į Nyderlandus, Jungtinę Karalystę ir Vokietiją. Panašu, kad Lietuvos įmonės, užsiimančios reeksportu, prisitaikė prie pasikeitusių sąlygų – pakeitė reeksportuojamų prekių struktūrą ir atrado naujas nišas ES rinkose bei kai kuriose, muitų sąjungai nepriklausančiose NVS šalyse.

► **Lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė** (neįskaitant naftos produktų) per 2016 m. I ketv. didėjo 4.3 proc. Prie augimo labiausiai prisidėjo žemės ūkio produktų eksportas, kurio vertė 2016 m. I ketv. buvo net 63,9 proc. didesnė nei prieš metus, taip pat sparčiai toliau auga pramoninės inžinerijos eksportas, jo vertė 2016 m. I ketv. buvo 16,1 proc. didesnė nei prieš metus. Pramoninės inžinerijos sektoriuje labiausiai augo kompiuterinių, elektroninių, optinių gaminių bei variklinių transporto priemonių eksporto vertė. 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. augo ir medienos bei baldų eksporto vertė atitinkamai 10,4 proc. bei 5,4 proc., o labiausiai mažėjo chemijos pramonės eksporto vertė – 17,2 proc. Lietuviškos kilmės prekių eksporto (be naftos produktų) vertė į NVS šalis nagrinėjamu laikotarpiu smuko 11,4 proc. ir sudarė 114 mln. EUR, į ES rinkas eksporto vertė mažėjo 0,2 proc. ir sudarė 1,89 mlrd. EUR, o į kitas rinkas augo 27,3 proc. iki 591 mln. EUR daugiausia dėl ženkliai augusio javų eksporto. 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. eksportuojamų produktų kainos mažėjo, todėl lietuviškos kilmės prekių eksporto (be naftos produktų) augimą lėmė didesni eksporto kiekiai.

► „Versli Lietuva“ prognozuoja, kad lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės augimas (neįskaitant naftos produktų) šiemet sudarys apie 5 proc., tai maždaug dvigubai spartesnis augimas nei prieš metus. Pagrindinės prielaidos tokiam augimui yra palyginamosios bazės efektas, palankesnės ES rinkų perspektyvos ir eksporto kainos, augančios lėčiau nei mūsų konkurentų.

II. EKSPORTAS PAGAL PRAMONĖS IR ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Vertinant pagal pramonės sektorius, lietuviškos kilmės prekių (be energetinių produktų) metinį eksporto augimą 2016 m. I ketv. labiausiai lėmė žemės ūkio produktų eksporto vertės didėjimas. Prie augimo prisidėjo pramoninės inžinerijos, medienos ir baldų pramonės eksportas, tabako, gėrimų, popieriaus pramonės eksportas, taip pat šiek tiek – 0,5 proc. padidėjo maisto pramonės eksportas. Labiausiai mažėjo chemijos pramonės bei metalo atliekų eksporto vertė.

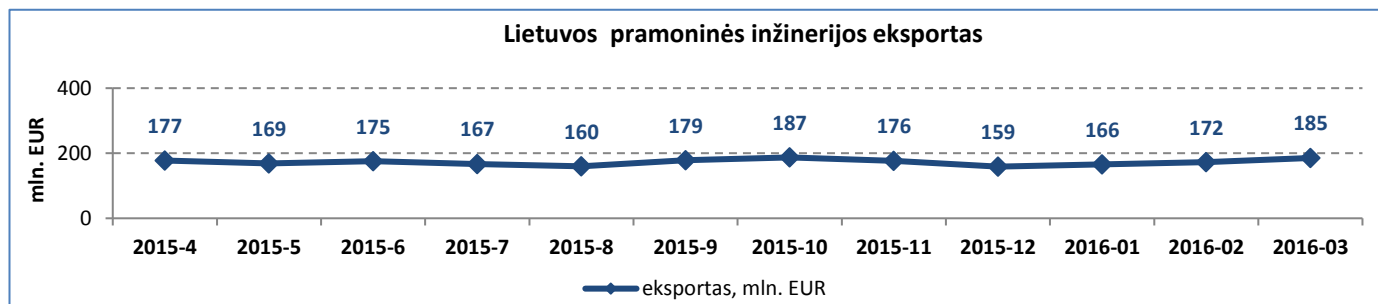
ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIUS

► Žemės ūkio sektoriaus eksporto vertė 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. išaugo net 63,9 proc. ir sudarė 234,5 mln. EUR. Tokiam eksporto augimui didžiausią įtaką darė kviečių eksportas, kurių vertė išaugo 2,5 karto ir sudarė 159 mln. EUR bei džiovintų ankštinių daržovių eksportas, augęs keturgubai iki 19,7 mln. EUR.

► Kviečių eksporto vertės didėjimą 2016 m. I ketv. lėmė beveik trigubai didesni nei prieš metus eksporto kiekiai, tuo tarpu kainos pradėjusios mažėti 2015 m. gruodžio viduryje žemiausią tašką pasiekė 2016 m. kovo pabaigoje – balandžio pirmoje pusėje, vėliau šiek tiek padidėjo. Šiais metais spartus kainų augimas neprognozuojamas. Atvirkščiai – kainos gali mažėti dėl didelio atsargų kiekio, nuvertėjusių NVS šalių valiutų, stipraus dolerio, gero derliaus, todėl pagrindinis veiksnys, lėmsiantis eksporto vertės didėjimą, tikėtina, artimoje ateityje ir toliau išliks eksporto kiekiai. 2016 m. I ketvirtyje labiausiai augusios rinkos lietuviškiems kviečiams buvo Saudo Arabija, Turkija, Arabų Emyratai bei Afrikos šalys.

► 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. džiovintų ankštinių daržovių eksporto vertės augimui didžiausią įtaką darė 11,7 mln. EUR iki 12,7 mln. EUR išaugusi pupų eksporto vertė. Šiais metais apie 90 proc. visų eksportuotų lietuviškų pupų teko Egiptui, 9,3 proc. – Latvijai. Žirnių eksportas, nagrinėjamu laikotarpiu, augo 53,3 proc. ir sudarė 5,5 mln. EUR. 2016 m. I ketv. apie 41 proc. visų lietuviškų žirnių išvežėme į Indiją, apie 25 proc. į Norvegiją.

PRAMONINĖ INŽINERIJA

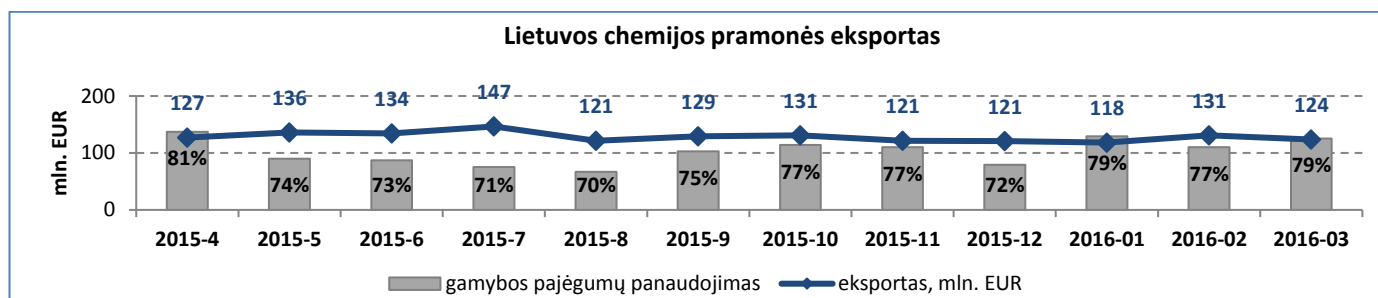

► Pramoninės inžinerijos eksporto vertė, 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. augo 16,1 proc. ir sudarė 523,3 mln. EUR. Šio ūkio sektoriaus eksporto vertė 2016 m. I ketv. buvo didžiausią iš visų pramonės šakų, aplenkusi netgi naftos produktų pramonės eksportą. Iš pramoninės inžinerijos sektoriaus, nagrinėjamu laikotarpiu, vėlgi sparčiausiai augo kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių pramonės eksporto vertė, padidėjusi net 60 proc. iki 86,9 mln. EUR bei variklinių transporto priemonių, priekabų eksporto vertė, augusi 65 proc. iki 54 mln. EUR. Taip pat sparčiai augo guminių ir plastikinių gaminių pramonės eksporto vertė – 8,7 proc. iki 136,8 mln. EUR bei metalo gaminių – 12 proc. iki 93,4 mln. EUR.

► Spartų kompiuterinių, elektroninių bei optinių gaminių pramonės eksporto vertės metinį augimą 2016 m. I ketv. daugiausia lėmė lazerių ir jų dalių eksportas, didėjęs 157,3 proc. iki 12,4 mln. EUR bei televizorių, monitorių, radijo imtuvų, radijo navigacinių aparatų dalių eksportas, augęs beveik 5,5 karto iki 8,9 mln. EUR. Lietuviškiems lazeriams labiausiai augusi rinka, nagrinėjamu laikotarpiu buvo Jungtinės Karalystės rinka, į kurią lazerių bei jų dalių eksportas išaugo nuo 0,3 mln. EUR – 2015 m. I ketv. iki 4,9 mln. EUR – 2016 m. I ketv. Lazerių bei jų dalių eksportas taip pat augo į Singapūrą, JAV, Korėją.

► Variklinių transporto priemonių, priekabų eksporto vertės didėjimui 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. didžiausią įtaką darė uždegimo sistemų laidų rinkinių eksportas, augęs beveik dvigubai iki 28,7 mln. EUR. Labiausiai augusios rinkos šiems gaminiams buvo Estija, Nyderlandai bei Švedija.

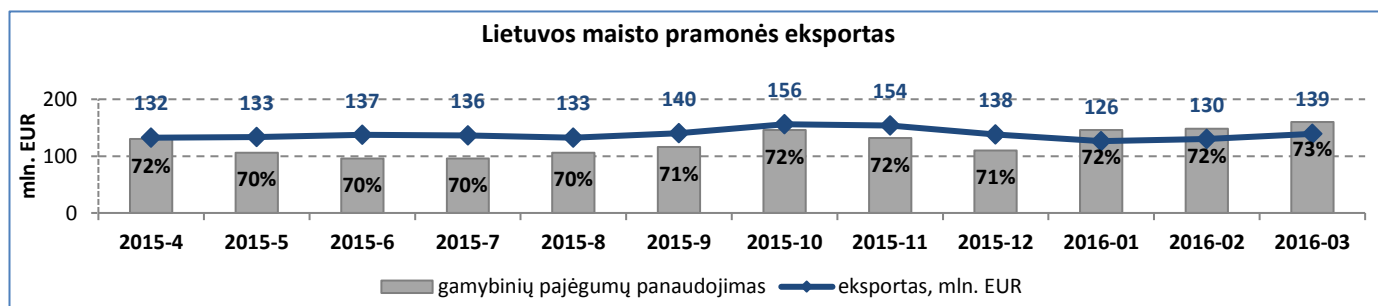
CHEMIJOS PRAMONĖ

► Chemijos pramonė 2016 m. I ketv. eksportavo produkcijos už 372,7 mln. EUR, tai buvo 17,2 proc. arba 77,6 mln. EUR mažiau nei prieš metus. Chemijos pramonės eksporto vertės mažėjimas 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. buvo didžiausias tarp visų pramonės šakų. Tokį eksporto vertės mažėjimą lėmė trąšų eksportas, kuris mažėjo 28,6 proc. iki 184,5 mln. EUR. Trąšų eksporto mažėjimą daugiausia lėmė palyginamoji bazė, kadangi 2015 m. vasario – kovo mėnesį trąšų eksportas buvo ženkliai išaugęs, daugiausia dėl didėjusių fosfatinių trąšų kainų, bei trumpalaikio trąšų rinkos atsigavimo, vėliau kainos vėl krito. Tuo tarpu 2016 m. pradžia buvo vangi trąšų eksportuotojams - prastos oro sąlygos bei krentančios grūdų kainos lėmė tai, kad rinkoje daugiausia buvo vykdomi smulkūs pirkimai už mažą kainą. Kainų nestabilumas trąšų rinkose turėtų išlikti visus 2016 m., tačiau kiek šviesesnė ateitis prognozuojama fosfatinių trąšų gamintojams.

► Iš chemijos pramonės gaminių 2016 m I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. labiausiai augo laboratorinių reagentų eksporto vertė - 75,8 proc. iki 15,5 mln. EUR. Šiems gaminiams labiausiai augusi rinka buvo JAV, kuri padidėjo 11,9 mln. EUR iki 14,5 mln. EUR

MAISTO PRAMONĖ

► Maisto pramonės eksporto vertė 2016 m. I ketv. palyginti su 2015 m. I ketv. praktiškai išliko tokia pati – padidėjo tik 0,5 proc. iki 395,7 mln. EUR. Maisto pramonės eksporto spartesnę plėtrą labiausiai stabdė pieno produktai, kurių eksporto vertė, nagrinėjamu laikotarpiu, mažėjo 29,5 proc. iki 71,7 mln. EUR, tuo tarpu labiausiai išaugo žuvų eksporto vertė – 15,2 proc. iki 75,4 mln. EUR. Sparčiai augo gaminių iš mėsos ar žuvies eksporto vertė – 23,9 proc. iki 37,2 mln. EUR.

► Pieno produktų eksporto vertės mažėjimą daugiausia lėmė pieno miltų, žaliavinio pieno ir sviesto eksporto vertės mažėjimas, tuo tarpu sūrių eksporto vertė išliko panaši kaip ir prieš metus – smuko tik 3,4 proc. iki 37,2 mln. EUR. Nugriebto pieno miltų kainos išlieka intervenciniame lygyje, sviesto ir žaliavinio pieno kainos šiais metais toliau mažėja, todėl šių pieno produktų eksporto augimo sunku tikėtis. Kiek geresnė padėtis sūrių rinkoje, jų eksportas po truputį stabilizuojasi, nors kainos šiais metais Europos rinkose patirs spaudimą mažėti, o Rusijos rinka vis dar uždaryta, tačiau gelbėja augantis eksportas į JAV rinką, kuriam padeda ir palankus euro-dolerio kursas, taip pat sūrių vartojimo augimas prognozuojamas kai kuriose vakarų Europos rinkose.